
Undersøgelse:

ELEVPERSPÉKTIVER

på undervisningen under skolenedlukningen

Formål

Formålet med denne undersøgelse er at se på undervisningen under skolenedlukningen med et elevperspektiv samt at undersøge elevernes perspektiv på, om og hvordan kreativitet, aktiv deltagelse og fællesskaber vil kunne tænkes ind i fremtidig digital undervisning. Disse erfaringer og perspektiver skal bidrage til udvikling af nye undervisningsmaterialer og formater.

Erfaringsindsamlingen havde følgende tre fokuspunkter:

- Elevernes erfaringer med undervisning og undervisningsmaterialer under skolenedlukningen
- Præsentation og fælles refleksion over udpluk af undersøgelser fra skolenedlukningen
- Elevernes ønsker til fremtidig digital undervisning

Deltagere

Otte elever fra Danske Skoleelever deltog i undersøgelsen. Eleverne gik i henholdsvis 8., 9. og 10. klasse under skolenedlukningen. Eleverne var forberedt på at skulle repræsentere danske skoleelever generelt.

Skolenedlukningen 2020

Eleverne oplevede i høj grad undervisningen under skolenedlukningen som lærerstyret, kedelig – og ensom. De oplevede en tendens til, at lærerne gennemførte mere traditionel lærerstyret undervisning med lange virtuelle læreroplæg, end de gør normalt. Kreative lærere blev mindre kreative. Når lærerne brugte digitale undervisningsmaterialer, var det primært “portalundervisning”, hvor designet lagde op til, at elever fik de samme typer af opgaver med forskellige emner.

De elever, der havde oplevet skolenedlukning ad flere omgange, oplevede en progression mod en mere varieret undervisning, hvor lærerne i højere grad eksperimenterede med forskellige typer af setups på struktur, samarbejdsfora og gruppearbejde samt mere åbne og kreative opgaver.

Sammenfattet ønsker eleverne en fremtidig blended undervisning, som i høj grad understøtter:

- Adgang til læreren og andre elever
- Fællesskab og fællesskabende aktiviteter
- Åbne kreative opgaver
- Variation
- Elevernes livsverden

I det følgende foldes de enkelte undertemaer ud.

Adgang til læreren og andre elever

Eleverne ønsker generelt god adgang til læreren. Det er ikke nok, at de kan rette henvendelse i plenumaktiviteter, hvor de oplever det som grænseoverskridende at skulle tale foran hele klassen. Adgangen til læreren kan være både synkron og asynkron, men det skal være tydeligt, hvor og hvornår man kan få adgang, og at det er helt legitimt og forventeligt, at eleverne løbende har

”Vi kørte med teamsmøder med læreroplæg hver morgen – men en fælles gennemgang gør ikke rigtigt noget. Har hørt fra mange, at det var det svært at bede læreren om hjælp. Man virkede som en idiot foran de andre at spørge om hjælp. Ellers var det mest, at man fik lektier – og så skulle man skynde sig at lave dem, så man kunne få fri.”

kontakt med læreren. Klassechat er et eksempel på en måde at have adgang til læreren, hvor det er legitimt at stille spørgsmål og få svar både elev-elev og lærer-elev.

” Det følte grænseoverskridende selv at skulle ringe til ens lærer, når man havde brug for det. Jeg savnede, at læreren sagde, at vi skulle lave gruppearbejde, frem for at vi selv skulle tage initiativ til gruppearbejdet.

Eleverne ønsker generelt mindre lærerstyring med lange læreroplæg og mere elevsamarbejde og proces, gerne i mindre fællesskaber, hvor det er muligt at have en samtale med læreren, have adgang til at stille spørgsmål til opgaven og få feedback på eget og gruppens arbejde.

Fællesskab og fællesskabende aktiviteter

Eleverne ønsker generelt undervisning, der understøtter fællesskaber i klassen, fx fællesskabende aktiviteter som gruppearbejde omkring en opgave og adgang til peerfeedback fra andre elever. Det er vigtigt, at læreren rammesætter samarbejdsaktiviteterne, og at det ikke er noget, eleverne selv skal tage initiativ til. Eleverne ønsker mulighed for at drøfte egen eller gruppens opga-

” Det var fedt at lave noget sammen med sine venner, når man var langt fra hinanden.

veløsning – både med andre grupper, læreren og andre skoler (feedback) i iterative processer.

Generelt er det godt at rammesætte dagen og ugen med forskellige fælles aktiviteter på forskellige platforme i mindre grupper og fora.

Åbne kreative opgaver

Der er generel enighed blandt eleverne om, at det er givende at få stillet opgaver, hvor der er mulighed for at løse opgaven med forskellige værktøjer. Den skriftlige opgave må gerne udfordres, ved at eleverne kan arbejde med forskellige multimodale værktøjer som film, podcast og andre udtryk. Eleverne ønsker i det hele taget mere kreative opgaver, hvor de selv kan have indflydelse på både indhold og form på opgaveløsningen, og gerne længere forløb til fordybelse frem for små løsrevne opgaver.

” Det er godt at få lov til at bruge den kreative del af hjernen og arbejde med andre redskaber. Eksempelvis i tysk, hvor vi skulle lave et spil til hinanden på tysk med regler, hvor vi kunne bruge forskellige redskaber.

Eleverne vil gerne løse opgaver i samarbejde med andre. Men de synes også, det er rart at få selvstændige opgaver, hvor de får lov til at strukturere deres egen tid og planlægge, hvordan de vil løse opgaven, samtidig med at de løbende får feedback fra andre elever og læreren på både proces og produkt.

Variation

En udfordring under skolenedlukningen var at få en varieret arbejds- og skoledag. Meget undervisning var for tung med læreroplæg i plenum og individuel opgaveløsning resten af dagen – med opgaver, der var teksttunge, og som krævede, at eleverne skulle sidde ved skærmen og arbejde skriftligt. Opgaverne bar præg af enten at være på et lavere videnstaksonomisk niveau, hvor grundlæggende viden og færdigheder blev trænet, eller analyseopgaver af skriftlig karakter.

” Der var noget fedt, vi gjorde i fysik. Vi skulle lave fremlæggelser. Vi fik alle et emne om rummet – vi kunne lave en lydoptagelse eller film – og så skulle vi lægge ud til klassen. Læreren lavede spørgsmål, som andre elever skulle forholde sig til i forhold til fremlæggelser. Det var sjovt at høre andres respons på eget produkt. Og i nogle grupper på Teams, hvor vi skulle arbejde med en tekst og svare på spørgsmål. Og vi skulle filme vores besvarelser og sende dem ind – det var fedt at fortælle på andre måder end bare tekst. Det var måske også fedt for læreren at få nogle andre elevbesvarelser – det var svært at snyde, og det var tydeligt at vise, hvad man kunne i gruppen.

Ud over at få mulighed for at arbejde med mere åbne kreative opgaver betoner eleverne, at det er vigtigt at tænke bevægelse ind i undervisningen og stille opgaver, der kræver, at eleverne bevæger sig væk fra skærmen og sengen. De vil gerne løse opgaver ude i verden og gerne i mindre grupper. Eller udnytte teknologiernes mulighed for at få læst tekster højt, podcast eller lignede, hvor de kan bevæge sig rundt, mens de lytter til faglige oplæg.

” Det er vigtigt at være aktiv – du lærer om blogindlæg ved at skrive et blogindlæg om noget, der optager dig, frem for at høre læreren fortælle to timer om blogindlæg.

Eleverne vil også gerne have opgaver, hvor de skal bevæge sig rundt og dokumentere og indsamle elementer multimodalt og derefter bearbejde og dele dem ved computeren. Opgaver, hvor man eksempelvis konkurrerer med andre skoler omkring at gå længst, eller andre bevægelseskonkurrencer blev fremhævet som motiverende og som positivt varierende opgaver.

” Min geografilærer var god til at sende os ud og se byen. Her arbejdede vi med forskellige emner omkring vores lokalmiljø. Dejligt at komme ud af sit værelse. Opgaverne var altid meget realistiske og virkelighedsnære, hvilket var virkelig fedt, fordi man følte, man kunne bruge det. Det elsker vores klasse – at man ikke bare skal sidde på røven.

Elevernes livsverden

Eleverne oplevede det generelt positivt, når lærerne valgte at inddrage emner, som er aktuelle i samtiden og i elevernes livsverden. Eksempelvis da Yahya Hassan døde, og læreren valgte at køre et danskforløb med *Jeg er Hassan*. Corona var også et fint tema – men med en grænse.

” Det, der motiverer mig, er, at jeg ved, at det, jeg laver sammen med andre eller alene, bliver samlet op. Altså at det, man laver, bliver brugt til noget i praksis – med andre elever eller med læreren. At få opgaver, hvor man fremlægger eller snakker med læreren eller andre om det, man har lavet, frem for bare at aflevere det.

Årsplaner kan lægges til side, og læreren kan i stedet vælge at inddrage det, der er relevant i samtiden og løbende evaluere med eleverne – det virker godt både metodisk og indholdsmæssigt.

I det hele taget at involvere verden omkring eleverne i undervisningen – og stille opgaver, som er relevante og meningsfulde i forhold til elevernes interesser og optagetheder.

Elevernes gode råd – i chatten

” Variation og kreativitet, som nogle af de vigtigste at arbejde videre med i nye forløb.

” Vi er nødt til at prøve at arbejde mere projektorienteret. Man lærer meget mere med den dybere forståelse af emnet, som man får ved at arbejde på denne måde.

” Jeg synes, det er vigtigt, at der bliver sat mere fokus på samarbejdet i klasserne. Jeg ønsker, at lærerne laver mere gruppearbejde til os, hvor vi elever sammen kan få lov til at løse opgaver. Og så ville det være fedt, hvis der også kunne være mere kreativt arbejde i det, så det ikke kun bliver at skrive opgaver eller mundtlige besvarelser, men lige så meget fokus på en kreativ del, som vi kan få lavet sammen i grupper.

” Jeg mener, at det er variation, der er det vigtigste element, fordi det bliver lettere at huske, hvad man har lært efterfølgende, da man ofte forbinder det indhold, som man havde om, med den form, som man valgte at løse den i.

Metode

Interviewet foregik ud fra en semistruktureret interviewguide. Eleverne deltog via Zoom. Intervieweren styrede interviewet ved at dele skærm med slides med de vigtigste pointer, som vi var interesserede i at høre om. Der var en teknisk ansvarlig, der var ordstyrer og sikrede, at alle elever blev hørt i korrekt rækkefølge (ved håndsoprækning). Interviewet blev ikke optaget. En projektmedarbejder noterede elevernes svar under interviewet, og disse noter blev herefter kondenseret.

Eleverne brugte fornavne under interviewet, men ellers indgik der ingen personfølsomme oplysninger i interviewet og efterbehandlingen af det.